SVOBODNA SLOVENIJA

AÑO (LETO) XXV. (19)
No. (štev.) 42

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
20. oktobra 1966

Razpad Jugoslavije?

I.

Tito je 19. avgusta v svojem govoru pred kadeti v Bileči rekel tudi tole:

„Še vedno so v posameznih republikah ljudje, ki mislijo, da bo nekoč vendarle napočil dan, ko se bomo ločili drug od drugega. Ta moja trditev je zelo drzna, rečem vam pa, da je točna."

Da je trditev zelo drzna, kdo bi dvomil o tem? Se ne zgodi vsak dan, da državni poglavar govori o gibanju, ki naj uniči njegovo državo, in pri tem še poudari, da se gibanje ne drži samo enega kraja ali enega naroda. Še drznejša je ta trditev, ako pomislimo, da je isti Tito pred leti govoril v Splitu: „Mi smo krivi", namreč za stanje v državi in ravno to in tako stanje je moralo roditi gibanje za razpad države.

Tito je s tem spravil vprašanje razpada Jugoslavije v diplomatske akte. Kadarkoli bodo diplomatje govorili o državnih krizah v Jugoslaviji, se bodo sklicevali na Tita.

Titove besede so tudi na široko odmevale po vsej državi. Poročila pravijo, da so jih tudi v Sloveniji in njenem sosedstvu slišali in začeli o njih ne samo misliti, ampak tudi govoriti. Če Tito lahko govori o takem pojavu, zakaj ne bi smeli tudi drugi? Če bi ostalo samo pri govorjenju in premišljevanju, bi še ne bilo nevarno. Hujše je, da so Titove besede tudi rodile strah v marsikateri glavi, da bo do razpada res prišlo. Nihče tega noče verjeti, boji se pa vendarle. Strah pa ni ravno prijatelj trezne presoje, zato bi radi poskusili, da ta problem presodimo s pametjo in ne s čustvi. Pri tem se nočemo spustiti v debato, ali bi res utegnilo priti do razpada Jugoslavije in po kateri poti, hočemo samo iskati odgovor na vprašanje, kaj bo s Slovenijo, ako in kadar Jugoslavija razpade. Moramo pa že tu pristaviti, da ne vidimo še nobenega vidnega znaka, da bi do tega res prišlo. Nočemo se namreč podati strahu, kajti strah ima tudi velike oči in vidi marsikaj napačno.

II.

Ako bi Jugoslavija razpadla, bi čisto gotovo Hrvatje ustanovili svojo državo. Slovenski prostor bi bil potemtakem obdan od treh držav: Hrvaške, Avstrije in Italije. Ne omenjamo Madžarske, ker je naša meja z njo kratka in brez strateškega pomena.

V slučaju razpada Jugoslavije so Sloveniji odprta sledeča pota: naslon na Hrvaško, naslon na Avstrijo, naslon na Italijo, samostojna država. Marsikdo bi rad zagovarjal naslon na Hrvaško. Ni nam tuj hrvaški jezik, kolikor toliko smo bili v dobrem sosedstvu s Hrvati pod Jugoslavijo, nimamo spornih narodnih mej, naše in hrvaško gospodarstvo se do neke meje kompletirata itd. Za naslon na Avstrijo bi se utegnil vnemati kdo na Štajerskem. Svoboda in blagostanje, ki vladata v Avstriji, sta tako velika privlačna sila, da lahko premaga nacionalizem v marsikateri slovenski glavi. Isti bi bili razlogi, ki bi komu na Primorskem svetovali naslon na Italijo.

Marsikdo bo že tako misel smatral za izdajalsko, pa bi bilo bolje, ako bi svojo sodbo dobro premislil. Namenoma smo namreč rabili besedo naslon in ne morda pridružitev ali kaj podobnega. Naslon bi ravno pomenil dogovor, kjer bi bile pravice in dolžnosti obeh pogodbenic kolikor se da točno dogovorjene. Slovenija ne bi torej bila na primer samo navadna provinca v Italiji, navadna „dežela" v Avstriji, in ne vemo kaj v hrvaški državi.

To stališče ima pa tudi svojo temno stran. Kot bi Slovenija stavila svoje pogoje, tako bo jih tudi nameravana pogodbenica. Nihče si torej ne sme misliti, da bi bili vsi slovenski pogoji takoj sprejeti. Seveda bi se pa sosedje tudi pulili za državno zvezo, saj bi se Hrvaška močno primaknila srednji Evropi, saj bi Avstrija prišla bliže morja, saj bi se Italija približala sredini Balkana. Za take politične dobrote se že splača prenašati določene žrtve.

III.

Vendar se nam zdi, da bi se večina Slovenije odločila za samostojno državo. V začetku bi se taka država gotovo borila z večjimi gospodarskimi težavami, imela bi pred seboj nič manj težke socialne probleme. Nekaj let ali desetletij nižjega življenjskega standarda bi pa Slovencev tudi ne ubilo. Nekateri seveda ne bi hoteli prevzeti teh in takih žrtev in bi se podali na tuje, za kar se sedaj, žal, zelo vneto vežbajo.

V slučaju samostojne države nastane vprašanje mej. S Hrvaško ne bi bilo sitnosti, saj je bilo nekdaj spornih samo nekaj občin. Z Avstrijo je položaj drugačen. Avstrijski nacionalizem še morda misli na Avstrijo do Zidanega mosta ali morda celo do Brežic, toda pomisliti mora, da je bila avstrijska meja z Jugoslavijo, odnosno s Slovenijo, ponovno dogovorjena že med drugo svetovno vojno v Moskvi med Molotovim in Edenom in da je Avstrija navezana na mirovno pogodbo, ki je ne bi mogla kršiti brez podpore od zunaj, to se pravi od Nemčije. Nemčija pa ne gleda avstrijsko-nemške meje v duhu avstrijskega nacionalizma. Tega je premagal celo Hitler, ko je postal nemški Führer. Ako bi bil zmagal po Mussolinijevem padcu, bi bil ustvaril na severu Jadranskega morja nekaj, kar gotovo ne bi bilo všeč vsem avstrijskim nacionalistom. Ne bi bil samo kaznoval Mussolinija za njegovo izdajstvo, izgnal bi bil Italijo od vpliva na srednjo Evropo. To je bilo njemu več kot nacionalistični interesi koroških in štajerskih Nemcev. V nemškem interesu je gotovo boljši dogovorjen naslon Slovenije na Avstrijo kot nasilna delitev slovenske zemlje. S prostovoljnim naslonom bi Nemčija dobila prijateljsko upravo na primer v Kopru, z nasilno delitvijo Slovenije bi prišla morda do Postojne ali celo samo do Ljubljane. Zato ne vidimo posebne nevarnosti za severno slovensko mejo. Iz previdnosti pa nevarnosti ne smemo popolnoma izključiti.

Zadevo z mejo proti Italiji je kočljivejša. Jih je še precej v Italiji, ki škilijo na Postojno in Rakek in hrepenijo po razvodnici med Črnim in Jadranskim morjem. Sedanji navidezni prijaznosti še ne bi mogli verjeti. Težave, ki se z njimi čisto po nepotrebnem morajo boriti Slovenci, ki so pod Italijo, nam narekujejo previdnost, in to tem bolj, ker rimski parlament še zmeraj ni rekel svoje zadnje besede glede sedanje meje, na kar le premnogi pozabljajo. Zato je treba iz previdnosti računati, da bi Slovenija morda morala akceptirati drugo razmejitev z Italijo, različno od sedanje in na škodo Sloveniji.

Seveda bi vsaka taka nova razmejitev v škodo Sloveniji pognala Slovence v zavezništvo z Nemci, kar bi morda Italiji delalo več težav, kot bi imela koristi od kraškega skalovja.

Če bi pa Italija ponudila Sloveniji tesnejšo povezavo s svojo sedanjo pokrajino, ki ima sedež v Trstu, bi se položaj za Slovenijo čez noč spremenil. Kaj takega ne bi mogli nuditi Sloveniji niti Avstrija niti Nemčija.

Pri tej priliki bi radi znova podčrtali vitalno napako, ki so jo Slovenci naredili leta 1945, ko so s tako lahkomiselnostjo zavrgli idejo o tržaški državi. Tisti, ki smo takrat zagovarjali to idejo, smo bili seveda „izdajalci", čas nam je pa že dal deloma prav, deloma nam pa še bo. Slovenci se pač še niso navadili na misel, da je poleg nacionalnosti še vse polno drugih okoliščin, ki lahko vplivajo na narodni obstoj. Za Slovence je na primer njihova zemljepisna lega. Še danes ne mislimo, kako bi se morda dala izrabiti v narodno korist.

Zanimivo pa je, da to vidijo drugi. V Beogradu se na primer jezijo, ker je ljubljanski režim v dobrih odnosih z Gradcem, Celovcem, Trstom, Vidmom itd. Že vidijo v tem „željo po secesiji" kar seveda ni res, priroda sili Slovence na tesnejšo vez s sosedi in ne morda čista politika. Slovenci niso krivi, da morajo živeti na vetrnem.

Niso napisane te misli v želji, da Jugoslavija razpade. Smo še zmeraj prepričani, da je za Slovence Jugoslavija kar dobra državna tvorba. Ako nam v njej ni vse prav, smo deloma sami krivi, ne samo Srbi in ne vemo še kdo. Naša nesreča je pač v tem, da se bojimo razgledanosti, kar rodi preplašenost in gledanje na okoli, kaj bo s Slovenijo, ako Jugoslavija propade. Svoje usode si sami in le sami ne bomo krojili, kot si jo noben majhen narod ne kroji kljub vsem slavospevom o samoodločbi narodov. Lahko pa igramo odločilno vlogo, ako razne variante premislimo s hladnim razumom in predebatiramo brez strasti.

Prva je namreč stvar, da nadomestimo strah s hladnim gledanjem na stvarnost in skušamo iz nje izvleči vse, kar koristi Sloveniji. To nas bi odvrnilo tudi od raznih goljufivih upov kot na primer na pomoč ideje o Združeni Evropi, na varuštvo Združenih narodov itd.

I. A. v Ameriški domovini, 3. X. 1966

JOHNSON POTUJE

Ameriški predsednik Johnson se je minuli ponedeljek odpravil na 40.000 km dolgo potovanje po šestih vzhodnoazijskih republikah. Prvi postanek je napravil v Honoluluju na Havajskem otočju, kjer je v govoru poudaril, da je „vloga Amerike v tej novi vstajajoči Aziji vloga soseda med enakimi, vloga sodelavca v velikem prizadevanju za mir, red in napredek v tem delu sveta, na katerem živi nad polovico človeštva".

Iz Honoluluja je Johnson odletel proti Novi Zelandiji in Avstraliji. Novozelandski predsednik Keith Holyoake je pred prihodom Johnsona v Wellington objavil, da je policija dobila sporočilo o nameravanem atentatu nanj, avstralska policija pa proučuje grožnje neznanih teroristov, da bodo umorili Johnsona, ko bo prišel v Avstralijo.

V polnem teku so priprave za vrhunsko konferenco v Manili, glavnem mestu Filipinov, kamor že prihajajo predsedniki šestih jugovzhodnoazijskih držav. Na konferenci nameravajo razpravljat, predvsem o Vietnamu, na programu pa imajo tudi razpravo o kitajskem problemu.

Komunistična konferenca v Moskvi

Komunistična vrhunska konferenca se je v torek začela v Moskvi. Brežnjevu je uspelo, da je privabil na konferenco v Kremelj predsednike osmih komunističnih držav in sicer Bolgarije, Kube, Češkoslovaške, Vzhodne Nemčije, Madžarske, Mongolije, Poljske in Romunije. Na konferenci imajo v programu razpravo o odnosih sovjetskega komunističnega bloka z rdečo Kitajsko ter se namerava Brežnjev potruditi, da bi od vseh evropskih komunističnih veljakov dobil pristanek na obsodbo kitajske zvrsti komunizma. Opazovalci menijo, da se s sovjetskim stališčem napram Kitajski strinjajo vsi evropski sateliti, razen Romunije ter Kube.

Tito na obisk v Moskvo ni odšel, ker ima na programu 21. oktobra sestanek z egip. diktatorjem Nasserjem in indijsko predsednico Ghandi v New Delhi. Tito se še vedno bavi s tkim. neopredeljeno skupnostjo držav, dasi so praktično že izgubile na pomenu, zlasti, ker se je morala Indija zaradi lanskega napada Kitajske že opredeliti proti njej.

Nevarnost vojne na bližnjem Vzhodu

Zaradi ponavljajočih se obmejnih spopadov med Arabci in Izraelom je judovska vlada v Tel Avivu sporočila Varnostnemu svetu, da je ogrožena od vojaških priprav svojih arabskih sosedov in da jih v tem oziru obtožuje. Položaj je zaradi tega kritičen, ker Sovjetska zveza podpira arabske dežele proti Izraelu, ZDA, Francija in Anglija pa Izrael. Poučeni krogi v Tel Avivu trdijo, da se Izrael resno pripravlja na vojno z Arabci, zlasti, ker vlada smatra, da je varnejše začeti s preventivno vojno, dokler Arabci še niso povsem pripravljeni na spopad. Izrael ima trenutno pod orožjem dobro opremljeno vojsko 250 000 mož, Arabci pa vsi skupaj 350 tisoč. Toda od teh ima Sirija 60.000 mož slabo opremljenih, Nasser pa ima 50.000 svojih vojakov zaposlenih v vojnih spopadih z državico Yemen.

Politično trenje v Brazilu

V Brazilu sta dve stvari znova razburili politične duhove. Vlada maršala Humberta Castela Branca je odvzela politične pravice novi skupini političnih osebnosti, ki v glavnem pripadajo opozicionalnemu Demokratskemu gibanju. Med drugim je izgubil politične pravice zvezni poslanec Doutel Andrade, druga najpomembnejša osebnost v brazilski opoziciji. Vojaška preiskovalna komisije je pa zaključila poročilo o komunistični delavnosti v Brazilu do 1. aprila 1964, t. j. do dneva, ko je vojaška revolucija odstavila dotedanjega predsednika Goularta. Člani omenjene komisije med drugim obtožujejo sodelovanja s komunisti oba prejšnja predsednika Kubička in Goularta, kakor tudi sedanjega guvernerja države Guanabara Negrao da Limo. Za tega poročilo navaja, da je dal komunistični stranki na razpolago 100 milijonov cruzeirov.

IZ TEDNA V TEDEN

Ameriški kongres je odobril 48.000 milijonov dolarjev za narodno obrambo. Je to doslej najvišji ameriški vojni proračun v vsej ameriški zgodovini.

Fernando Belaúnde in gral. Barrientos, predsednika Peruja in Bolivije, sta v perujskem pristaniškem mestu Maldonado v tridnevnih razgovorih obravnavala politična in gospodarska vprašanja, ki se tičejo obeh držav. Tako zlasti o zgraditvi moderne ceste, ki naj poveže Peru, Bolivijo, Kolumbijo in Ekvador.

Uruguayska poslanska in senatska zbornica sta zaključili redno zasedanje. Med drugim sta sprejeli zakonodajo glede zboljšanja prejemkov delavstvu in nameščenstvu. Delavski sindikati so pa objavili sporočilo, da bodo proglasili splošno stavko in zasedli tovarne, če bi se v državi spremenilo ustavno stanje.

Stalni svet zahodnodemokratske obrambne skupnosti je končno odobril premestitev svojega glavnega štaba iz Fointainebleaua v bližini Pariza v nizozemsko mesto Brunssum.

Britanski konservativci so imeli letni kongres v Blackpoolu. Na njem so potrdili znova za predsednika Edvarda Heatha. Kongres je sprejel tudi resolucijo glede britanske zunanje politike, ki za pomiritev držav v Aziji zahteva nevtralizacijo Laosa, Kambodže in Vietnama. Zavzema se tudi za vstop Vel. Britanije v Skupni evropski trg.

Na Nizozemskem imajo krizo vlade. Vlada prvaka nizozemske kat. ljudske stranke Jožefa Calsa je odstopila, ker v parlamentu ni dobila zadostne podpore za svojo finančno, socialno in gospodarsko politiko..

V Italiji je prišlo v tamošnji komunistični stranki do razkola. V mestu Livornu, kjer je bila leta 1921 ustanovljena italijanska komunistična stranka, je bil te dni ustanovni občni zbor italijanske marksistično-leninistične komunistične stranke, ki sledi politični liniji kitajskih komunistov.

V Washingtonu zaseda Varnostni svet Organizacije ameriških držav ter razpravlja o povečani dejavnosti komunističnih agentov po ameriških državah.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Sestava argentinske državne uprave

Predsednik republike gral. Ongania je prejšnji teden spopolnil svojo vlado z naslednjimi imenovanji: 43-letni industrialec Roberto J. Petracca je bil imenovan za ministra za socialno blaginjo. ing. Roberto Gorostiaga, 44 let star, oče štirih otrok, je postal drž. tajnik za razvoj in podporo skupnosti, ing. Ernesto García Olano, star 55 let, poročen oče štirih otrok, je bil imenovan za drž. tajnika za stanovanja, 30-letni R. G. San Sebastián, oče dveh otrok in glavni direktor prejšnjega min. za delo, za drž. tajnika za delo, dr. Mario Díaz Colodrero, je pa postal drž. tajnik vlade. Star je 42 let, je poročen in je oče 6 otrok.

Z gornjimi imenovanji je argentinska državna uprava po določilih zakona o ureditvi ministrstev naslednja:

Minister za notranje zadeve: dr. Enrique Martínez Paz;

državni tajniki: za vlado: dr Mario F. Díaz Colodrero, za kulturo in vzgojo: prof. Carlos M. Gelly y Obes, za sodstvo: dr. Conrado J. Etchebarne ter za komunikacije: gral. Julio Argentino Teglia;

Minister za zunanje zadeve in vere: dr. Nicanor Costa Mendez;

Minister za gospodarstvo in delo: dr. Jorge N. Salimei,

državni tajniki: za poljedelstvo in živinorejo: dr. Lorenzo Adolfo Raggio, za finance: Francisco Aguilar, za industrijo in trgovino: ing. Mario Oscar Galimberti, za energijo in rudarstvo: ing. Luis Maria Gotelli, za delo: Rubens G. San Sebastián, za javna dela: ing. Esteban Guaia, za promet: ing. Antonio R. Lanusse;

Minister za narodno obrambo. Vodstvo tega resora si je do imenovanja ministra pridržal predsednik republike,

vrhovna poveljstva: za vojsko: gral. Pascual Pistarini, za pomorske operacije: admiral Benigno I. Varela, za letalstvo: brigadir Adolfo To. Alvárez;

Minister za socialno blaginjo: Roberto J. Petracca,

državni tajniki: za razvoj in pomoč skupnosti: ing. Roberto M. Gorostiaga, za socialno skrbstvo: Raúl Francisco José de Zan, za ljudsko zdravje: dr. Ezequiel Dago Holmberg, in tajnik za stanovanja: ing. Ernesto García Olano.

Povprečna starost ministrov in drž. tajnikov je 46 let. Najstarejši je minister za notranje zadeve dr. Enrique Martínez Paz, ki je sedaj 58 let star. Dve leti mlajša sta drž. tajnik za komunikacije gral. Teglia in drž. tajnik za finance Francisco Aguilar. Najmlajši član vlade je drž. tajnik za socialno skrbstvo Raúl de Zan, ki je star komaj 35 let. Dve leti starejši je drž. tajnik za sodstvo dr. Etchebarne.

Po rojstvu je 12 ministrov in drž. tajnikov iz Buenos Airesa, 12 pa iz notranjosti države. Po poklicu je največ inženirjev in sicer jih je 6, odvetnikov je 5, ekonomista sta 2. Minister za gospodarstvo in delo dr. Salimei je edini doktor gospodarskih ved, edini zdravnik v vladi je drž. tajnik za zdravje dr. Holmberg, vojaki so štirje: trije vrhovni poveljniki ter drž. tajnik za komunikacije.

Vsi ministri so poročeni. Vsi ministri in drž. tajeiki imajo skupaj 91 otrok. Največ otrok ima vrhovni poveljnik za pomorske operacije admiral Varela in sicer 8, notr. min. dr. Martinez Paz jih ima 7, min. za gospodarstvo dr. Salimei, ki je sedaj 40 let star, jih ima tudi 7. Prav toliko jih ima tudi 41-letni državni tajnik za ljudsko zdravje dr. Holmberg. Po 6 otrok imata 42-letni drž. tajnik vlade dr. Colodrero in za promet 53-letni ing. Lanusse. Državni tajnik za sodstvo dr. Etchebarne je vdovec s petimi otroki. Štirje ministri vlade grala Onganije imajo 19 otrok, 18 drž. tajnikov pa 72.

Informativni bilten

Informativni bilten št. 2 je že bil razposlan po Argentini in po vseh latinskoameriških državah na pristojna mesta.

Mislimo, da važnosti izdajanja biltena v španščini ni treba našim bralcem posebej poudarjati. V naši domovini Sloveniji in v ostalih jugoslovanskih republikah se dogajajo zlasti v zadnjih letih stvari, o katerih je prav, da so svetovna javnost, ali bolje rečeno, odločilne osebnosti svobodnega sveta poučene tako, kakor stvari v resnici so in naj bi nanje gledal svobodni svet, in ne, kakor jih vseh dvajset let komunistične okupacije naše domovine prikazuje edina uradna tiskovna agencija Titove Jugoslavije Tanjug.

Prav tako ima bilten namen predstavljati svobodnemu svetu Slovence kot narod, z vsemi njegovimi zgodovinskimi, kulturnimi in gospodarskimi posebnostmi, poleg tega pa še stalno registrirati delo in prizadevanja svobodne slovenske emigracije na vseh kontinentih sveta.

Bilten št. 2 prinaša naslednje članke:

Uvodni članek Trije škofje, v katerem so prikazani odnosi zadnjih treh ljubljanskih škofov: dr. Rožmana, msgr. Vovka in dr. Pogačnika do komunistične revolucije v Sloveniji, s poudarkom na dejstvo, da naj so bili njih odnosi taki ali drugačni, komunistični režim jih je končno preganjal in obsodil. Dr. Rožman je bil obsojen na 18 let zapora in prisilnega dela, msgr. Vovka so napadli in s petrolejem zažgali, dr. Pogačnik pa je bil kljub svojemu posebnemu odnosu do komunistične revolucije obsojen na 6 let zapora.

V članku pod naslovom **Slovenija,** ki mu je bil priložen zemljevid za lažjo ubikacijo naše domovine v Evropi, je kratek prikaz Slovenije in slovenskega naroda, zlasti njegove junaške dobe v letih kom. revolucije in njegove krščanske tradicije in kulture, ki ju uživa že od 9. stoletja naprej.

Druga stran prinaša odlomke Titovega govora v Murski Soboti 1. septembra t. l., v katerem je napovedal **reorganizacijo komunistične partije,** ker da „tako ne gre več naprej". Z reorganizacijo se je, kakor je znano, že bavil Centralni komite na svojem zasedanju v začetku oktobra v Beogradu.

Članek **Težke obtožbe proti jugoslovanski policiji,** je navezan na poročilo ameriške tiskovne agencije Associated Press z dne 29. avgusta t. l. o nasilnih smrtih osmih ljudi v krajih ob jugoslovansko-albanski meji, ki jih je povzročila Titova tajna policija. Pisec članka ugotavlja, da mora svetovna javnost vedeti, da Titova policija in drugi organi nimajo na vesti samo osem smrtnih žrtev, temveč mnogo več, med njimi tudi pokolj 11.000 mož slovenske narodne vojske. Ta množični umor so Titovi partizani izvršili tri tedne po koncu druge svetovne vojne, ne da bi svobodni svet reagiral. Člankar ugotavlja, da „se doslej še nobena mednarodna preiskovalna komisija ni bavila s tem Titovim bratomorom, s katerim je vzpostavil svojo komunistično diktaturo nad jugoslovanskimi narodi".

Sledi **Tajna okrožnica slovenske KP** svojim članom z ozirom na nedavno podpisani protokol med Vatikanom in Beogradom, nato kratko poročilo o **jugoslovanskih komunistih v španski revoluciji,** ter članek **Obsodba Mihajla Mihajlova** z njegovo pravilno ugotovitvijo: „Brez politične svobode so ostale svoboščine zelo iluzorne."

Članek **Ob dvajsetletnici prve komunistične ustave v Jugoslaviji** ugotavlja, da načelo: cilj posvečuje sredstva, velja tudi v komunističnem ustavno-pravnem življenju. Ustava je bila namreč doslej že trikrat prikrojena novim razmeram, se pravi, ni nič stalnega. Za konec je svobodnemu svetu predstavljen še **novi jugoslovanski podpredsednik, komunistični general Koča Popović.**

Da je izdajanje biltena nujno in koristno, uredništvo z veseljem ugotavlja po odmevih in izjavah ter pismenih sporočilih nekaterih slovenskih in tujih prejemnikov biltena. Te druge številke biltena naročniki našega tednika niso dobili, kakor je bilo objavljeno v nastopnem sporočilu o začetku izhajanja biltena; prav tako ne bodo dobivali naslednjih, z izjemo seveda tistih, ki so se ali se še bodo naročili nanj. Ker je pač bilten namenjen špansko govorečemu svetu, od katerega ne moremo zahtevati naročil, bo izhajanje odvisno le od naših skupnih materialnih naporov. Zato uprava biltena meni, da bodo naši naročniki z mecenskimi darili podprli izdajanje biltena, ker bo le tako mogel izvrševati nalogo, ki mu je poverjena: nepristransko, resnično informirati odločilne osebnosti o političnem, verskem, kulturnem in gospodarskem razvoju naše domovine, našega naroda in naše svobodne emigracije in s tem pripomoči h končni osvoboditvi slovenskega naroda izpod komunistične tiranije.

Diktatura Zveze komunistov naj ostane še naprej

V. PLENARNO ZASEDANJE ZK SLOVENIJE

Zadnji dan septembra in prve dni oktobra je v Ljubljani zasedal Osredni odbor Zveze komunistov Slovenije. Je bil to njegov peti plenarni sestanek. Na dnevnem redu je bila razprava o pomanjkljivostih, napakah in vzrokih nedelavnosti komunistov ter v zvezi s tem predlogi za preosnovo partije. Po zadnjem plenarnem zasedanju osrednjega odbora ZKJ na Brionih, na katerem so bili sprejeti sklepi o odstranitvi Rankovića in Štefanovića z vodstva UDBE in o zamenjavi komunističnih funkcionarjev na raznih položajih, je bil to že drugi plenarni sestanek slovenskih komunistov.

Vodilni kom. funkcionarji so najprej z enominutnim molkom počastili spomin Vladimirja Kadunca, morilca bana dr. Natlačena, ki si je kot organizator OZNE in UDBE ob Rankovićevi odstavitvi vzel sam življenje v Ljubljani.

STANE KAVČIČ: „NE SMEMO DOVOLITI, DA BI KDORKOLI ZA NAŠIM HRBTOM ODPIRAL VRATA"

Delovni dnevni red se je začel s poročilom Staneta Kavčiča, tajnika izvršnega odbora osrednjega odbora ZK Slovenije, o delu omenjenega odbora. Med drugim je navajal, da je pri ocenjevanju zadnjih dogodkov na politično prakso v Sloveniji „treba pri ocenah izhajati iz dveh vidikov: splošno jugoslovanskega in splošno slovenskega". Pravi, da je bilo tudi v Sloveniji čutiti „prisotnost konservativno-birokratskih teženj", ki pa niso prihajale „samo od drugod, temveč so take težnje bile, so in še bodo tudi v Sloveniji". Za državno varnostno službo pravi, da je bila v Sloveniji „bližje etatično konservativnim silam kot pa samoupravljanju". Brionski sklepi so po Kavčičevem zatrjevanju v Sloveniji „dobili enodušno politično podporo". Zatem je razčlenjeval položaj od izključitve ZKJ iz Kominforma do zadnjih dogodkov, nato pa odgovarja na vprašanja, ali Zveza komunistov zaostaja za družbenim razvojem, z zatrdilom, „da so z ene strani elementi, ki zaostajajo" in da „so znaki, ki kažejo na neko inertnost in utrujenost, istočasno pa je tu — in še kolikor hočete dokazov, ki govore o tem, da so tu sile, da so tu nova spoznanja, da ni ZK nekje v celoti zaostala za družbenim razvojem". Naglašal je, „da imajo objektivne pogoje za hiter obračun z ostanki etatističnokonservativnega značaja". Pristaši „čvrste roke" so namreč tudi v Sloveniji „in to ne samo na najvišjem nivoju". V razporedu družbenih sil je bila državna varnostna služba v Sloveniji „bliže etatistično konservativnim silam in etatističnemu birokratskemu bregu kot pa samoupravljalskemu demokratičnemu in sodobnim družbenim potrebam in stanju ustreznim pogojem". Priznava pa, da je imela težave s skupino v Beogradu. Komunistom očita, da se v celoti ne zavedajo resnosti dejanskega položaja spričo nevarnosti, ki se pojavlja. Kajti „točno je", da so komunisti sedaj zaposleni z „ideološko konservativnimi problemi, znotraj kroga socializma, skratka zaposleni s problemi v lastnih vrstah". Toda to stanje po Stanetu Kavčiču „nikakor ne bi smelo pomeniti, da puščamo vrata za svojim hrbtom odprta, odnosno, da bi dovolili, da kdorkoli za našim hrbtom vrata odpira. V nekem smislu je čutiti v nekaterih krogih, predvsem bivše družbe, bivše strukture, takole politično modrovanje: sedaj so komunisti slabi, sedaj je ZK zaposlena sama s seboj, nekoliko so se konfrontirali sami med seboj, torej sedaj je prišel naš čas, sedaj pa mi povečajmo našo politično aktivnost, v novih pogojih se konstituirajmo, kolikor je mogoče, in na ta način dobimo neke šanse za delovanje. Nočem pomena teh modrovanj pretiravati, saj so seveda, v splošnem odnosu sil, neznatna, mislim pa, da bi bila vsekakor politična škoda za naš nadaljnji razvoj, če bi se kakorkoli v najmanjši možni meri afirmirala, odnosno, če bi dovoljevali, da se afirmirajo. Tu imamo nekoliko opravka z nekaterimi, rekel bi, premišljenimi potezami, mogoče lahko računamo z nekoliko drugačno taktiko, z nekaterimi drugimi gesli in vse skupaj lahko ustvari neko možnost, da se temu priključijo nekateri posamezniki zaradi nevednosti, zaradi iluzij itd. Jasno, da ves ta kurz ne odpira vrat meščanski demokraciji, jasno, da vse to, kar se dogaja in kar se bo dogodilo in da celotni nov položaj ZK ne vodi, ne povečuje kakršnihkoli šans za kakršenkoli politični pluralizem, ne odpiramo vrat nobenim novim šansam ali pa poskusom nekega slovenskega neoklerikalizma ali kaj podobnega. Na vse take poskuse je treba zelo odločno reagirati".

S tem je Stane Kavčič dovolj jasno povedal, da na demokratizacijo političnega življenja v smislu zahodne demokracije pod komunisti v domovini ni misliti, kar so komunisti že tudi potrdili z obsodbo Mihajlova.

Za Kavčičem je govorila vrsta komunističnih funkcionarjev. **Vladimir Krivic** je zatrjeval, „da smo na začetku osvobajanja družbe pritiska politične policije" ter zatrjeval, da mora državljan pred sodiščem priti do svoje pravice, tudi, kadar bo kršena zakonitost. Komuniste je pozival, da se „z vsemi močmi in dosledno lotijo celotnega kompleksa vprašanj ter da za to angažirajo vse sile", kajti zaostalih teženj je tudi v Sloveniji precej na vseh področjih". Za državno varnostno službo pravi, da je bila „država v državi".

GLAS PROTI CENTRALIZMU IN ZAPOSTAVLJANJU SLOVENŠČINE

Janez Hočevar je najprej govoril o razmerju med federacijo in republikami in poudarjal, da pristojnosti niso dovolj „jasno razmejene in čeprav skupnost temelji na federativnem načelu, v praksi prevladujejo unitaristične težnje. Nejasnost v razdelitvi pravic in dolžnosti velikokrat omogoča zvezni upravi, da si v imenu varstva in enotnosti ekonomskega, političnega in pravnega sistema prilašča tudi zadeve, ki so nedvomno v pristojnosti republik". V nadaljnji kritiki centralizma navaja kot primer, da morajo samo na področju notranjih zadev pošiljati republike v Beograd poročila o 52 vrstah kaznivih dejanj, milica pa mora poročati v Beograd „celo o vsaki uporabi pendreka".

Hočevar je govoril tudi o uporabi slovenskega jezika. Priznal je, da „se stvari sicer obračajo na bolje, kar zadeva spoštovanje pravice do uporabe materinega jezika, še zmeraj pa so težave v primerih, ko zvezna uprava naslavlja svoje pisanje direktno na občane v Sloveniji. Tudi zvezna sodišča še vedno ne pišejo sodb v jeziku, v katerem je potekal postopek; slovenski odlikovanci še zmeraj dobivajo 'uverenja', pa tudi osnutki zveznih zakonov niso pisani v slovenščini, čeprav so namenjeni široki javni razpravi. V zvezni skupščini še ni sinhroniziranega prevajanja izvajanj slovenskih in makedonskih poslancev".

Govornik je zatem navajal tudi pritožbe izseljencev zaradi neupoštevanja jugoslovanskih diplomatskih predstavništev ustavnih določb o enakopravnosti vseh jezikov jugoslovanskih narodov, ker da diplomatska predstavništva od izseljencev „zahtevajo, da pišejo svoje vloge v srbohrvaščini ali pa v jeziku tuje dežele".

OBSODBA ZADRŽANJA KOMUNISTOV „NA VRHU"

František Mirtič je kritiziral zadržanje „komunistov na vrhu". Zatrjeval je, da gre „veliko pritožb na račun nekaterih vodilnih komunistov, ki nikakor ne prenašajo kritike ali polemike. Pripravljeni so sicer boriti se za demokracijo, toda pri njih se demokracija neha in ne seže dlje od njih samih. Če se kdo z njimi ne strinja, se čutijo prizadete, sklicujejo se na svoje zasluge in tudi radi poiščejo možnosti, da se kritikom maščujejo. „Zato da komunisti hočejo vedeti, kdo in kdaj se je kdo za kakšno stališče zavzemal".

Boris Mikoš je v govoru med drugim branil slovensko inteligenco pred napadi komunističnih funkcionarjev, češ da je „filistrska", napadal pa vodstvo, ki je partijo angažiralo v raznih investicijah; Albert Jakopič je navajal, da je v Sloveniji „precej birokratskih, tehnokratskih in centralističnih teženj". Povsem se je strinjal tudi s kritiko dosedanjega dela osrednjega odbora ZK. Mitja Ribičič, ki je od vseh početkov zraven pri Ozni in nato pri UDBI je pa zatrjeval, „da v Sloveniji ni bilo zarotniških deformacij ter da naša UDV ni bila vključena v delo frakcijske skupine".

KARDELJEVA KOMUNISTIČNA „DEMOKRATIZACIJA"

Končno je imel na zborovanju daljši govor idejni vodja slovenskega in jugoslovanskega komunizma, Edvard Kardelj. V uvodu je sedanji položaj v partiji označil takole: „Problemi, ki jih zdaj obravnavamo, so tako mnogostranski in številni, da je človek v precejšnji zagati, ko se odloča, o čem in kako naj govori. Zato je zdaj komajda mogoče že v celoti analizirati njihovo vsebino; mogoče je le ilustrirati tisto, o čemer bi pravzaprav v prihodnjih mesecih in letih morali v Zvezi komunistov več govoriti". Brionski sestanek je nazival „enega izmed najpomembnejših prelomnic v razvoju ZKJ", ker „pomeni začetek nove faze v razvoju socialistične revolucije", ker da so na njem komunisti v razvoju „socialističnih družbenih odnosov, ekonomike in ekonomske politike zelo odločno in zavestno obrnili hrbet različnim dogmam iz preteklosti". Komuniste v zvezi z brionskim sestankom poziva, „da morajo gledati naprej in se lotiti vzrokov, da bi lahko vplivali na posledice". Zamenjavo ljudi je „treba izvesti na demokratičen način, ki bo prihranil družbi in posameznikom pretrese in probleme". Pri tem pa je naglašal, da vrnitve na zahodnodemokratski sistem ni in je ne bo. Dobesedno je namreč izjavil: „Vse bolj nujno postaja, da se spreminja politika in da se zamenjujejo ljudje na tak demokratičen način, ki prihrani družbi družbi in posameznikom vse tiste pretrese in probleme, ki danes nastajajo. Seveda pa to ne more veljati za ostanke in pritisk kontrarevolucije, antisocialističnih sil in vseh drugih destruktivnih faktorjev, ki delujejo pod njihovim vplivom, marveč za področje dejanske socialistične strukture in za odnose v njej." O nalogah Osrednjega odbora je dejal, da obstoja v tem, „da zbere okrog sebe vse ustvarjalne sile naše družbe" in da isti mora „vzpostaviti neposredni odnos med centrom in družbeno bazo".

V nadaljnjem izvajanju je branil komunistično vodstvo pred raznimi očitki nedelavnosti z zatrjevanjem, „da komunisti nimajo nobenega razloga, da bi se česarkoli obtoževali ali se česa sramovali". Nasprotno, po njegovem mnenju „so lahko samo ponosni, da je Zvezi komunistov znova uspelo zlomiti pritisk preživelega in ponovno potrditi, da je vodilna napredna sila naše družbe".

Kardelj je za tem na dolgo govoril o „poglavitni dilemi socialističnega razvoja v sedanjem obdobju — samoupravljanje ali etatizem", zatem pa razvijal misli o „intenzivnejši demokratizaciji vseh področij družbenega življenja", ki naj bo „najpomembnejša naloga Zveze komunistov".

Po njegovem naj bi bile tudi ob ohranitvi komunističnega totalitarističnega enopartijskega sistema zvezne in republiške vlade bolj odgovorne parlamentom, da bi se v njih lahko celo politično igračkali na ta način, da bi take vlade v parlamentih dobivale tudi „zaupnice" in celo „nezaupnice" in da bi vsled tega morale odstopati.

ZAHTEVA SLOVENCEV PO ENAKOPRAVNOSTI JE KARDELJU — „SLOVENSKI NACIONALIZEM Z LASTNIMI, AVTOHTONIMI REAKCIONARNIMI IZVIRI"

S problemom „demokratizacije" je po Kardelju „ozko povezan tudi sklop problemov, ki nastajajo na tleh mnogonacionalne strukture naše države". Poudarjal je dobesedno: „Tudi tu smo bili vedno v svojih deklaracijah načelni in dosledni v demokratičnem in obenem internacionalističnem smislu. Vedno smo zagovarjali in branili samobitnost, samostojnost in enakopravnost vseh narodov Jugoslavije. Toda v vsakdanji praksi so se ti odnosi marsikdaj v najrazličnejših smereh izmaličili, kajti elementi državnih odnosih so stalno porajali težnje k nolastninskega monopola v naših družbenacionalističnemu egoizmu, hegemonizmu, k političnemu pritisku pri delitvi 'skupne pogače' in podobno. Čim je družba namreč sama zasnovana na „državnolastninskih" temeljih prav lahko nastajajo spori okoli delitve 'državnega kapitala' na nacionalnem nivoju, na nivoju občin itd. Dokler mehanizem družbenoekonomskih odnosov na podlagi samoupravljanja in delitve po delu ne zaživi do kraja, so potemtakem vedno mogoče deformacije tudi v mednacionalnih odnosih, ne samo v eni, temveč v vseh smereh. Zato se nikakor ne morem strinjati s tezo, da so manifestacije slovenskega nacionalizma samo reakcija na tuje nacionalizme. Res je sicer, da so razni velikodržavni, unitaristični pritiski hranili ta nacionalizem, kajti pri ljudeh so vzbujali nezaupanje in bojazni. Toda slovenski nacionalizem ima predvsem tudi lastne, avtohtone reakcionarne izvire".

Tako je na petem plenarnem zasedanju osrednjega odbora ZK Slovenije „branil" slovenstvo, njegovo kulturo in slovenski jezik Edvard Kardelj, voditelj komunistične revolucije med okupacijo, za Titom glavni nosilec njene totalitaristične diktature v Sloveniji in Jugoslaviji ter pod njo tudi častni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Pokazal in izpričal je tudi tokrat, da je zanj glavni problem ohranitev komunistične diktature v Sloveniji in Jugoslaviji za vsako ceno in s komurkoli, usoda slovenskega naroda in njegova bodočnost ga pa kot komunista prav nič ne vznemirja in si zaradi nje tudi ne dela prav nobenih skrbi.

Ideološka emigracija, kot je naša, je emigracija protesta proti totalitarnemu režimu doma, je emigracija pričevanja, da je našo domovino doletelo trpljenje, kateremu smo se mi izognili. Kadar domovina trpi, je dolžnost njenih članov do nje večja, kot kadar ne trpi. Tuid dolžnost otrok do staršev je večja, v kolikor hujši stiski so ti. Kolikor bolj more kdo pomagati, toliko bolj mora. Ker more izobraženec s svojim vplivom več pomagati domovini, ji tudi več mora.

Dr. Branko Rozman, Anketa, Zbornik Svob. Slovenije 1964, str. 100

Proslava slovenskega narodnega praznika in proglasitev dneva slovenske zastave

Proslava slovenskega narodnega praznika bo letos združena s proglasitvijo dneva slovenske zastave.

Dan slovenske zastave bo od sedaj tudi 29. oktobra, tako, da bo imel ta dan ne samo zgodovinski pomen, ampak tudi simbolični.

Odborniki vseh naših organizacij, ustanov in domov, slovenski dušni pastirji, vzgojitelji naše mladine, predavatelji v naših organizacijah in kulturni ustvarjalci bodo proslavili slovenski narodni praznik — 29. oktober v Slovenski hiši.

Spored proslave v Slovenski hiši, Ramón Falcón 4158, je naslednji:

ob 19: sv. maša v kapeli za vse naše prednike in vodilne može, ki so delali in se žrtvovali za svobodo slovenskega naroda;

ob 20: v dvorani: beseda ob narodnem praznika in proglasitev dneva slovenske zastave;

ob 20.45: slavnostna večerja.

Prijave udeležbe sprejemajo predsedniki organizacij, domov in v Slovenski hiši do nedelje, 23. oktobra.

Veliko skupno proslavo slovenskega narodnega praznika in slovenske zastave pa bo letos pripravil Slovenski dom v San Martinu, kakor je bila lani v Slomškovem domu. Zato se bomo letos vsi zbrali v Slovenskem domu v San Martinu v soboto, 5. novembra, na slavnostni akademiji, s slavnostnim govorom in drugimi izbranimi točkami, med katerimi bo brez dvoma vzbudila največjo pozornost koreografski prikaz Prešernove pesnitve Lepa Vida.

Novice iz Slovenije

Pred oseb. spremembami v Jugoslaviji

V zvezi z dogodki, ki se odigravajo v Zvezi komunistov Jugoslavije, po državi krožijo govorice o velikih osebnih spremembah, ki bodo nastale tako v zvezni vladi, kakor v vladah posameznih republik.

Med raznimi variantami je tudi ta, da naj bi Boris Kraigher postal predsednik zvezne vlade namesto sedanjega predsednika Stambolića, za podpredsednika naj bi bil določen Kiro Gligorov ki naj bi vodil tudi zvezni gospodarski resor, ki ga ima sedaj Kraigher. Zvezni finančni minister naj bi po teh govoricah postal Smole.

V Sloveniji naj bi sprememba bila posledica tega, ker so premalo nastopili proti UDBI. Zaradi tega naj bi bila potisnjena v ozadje zlasti Mitja Ribičič in in Viktor Avbelj.

V Ljubljani je slavila 65-letnico rojstva znana slovenska dramska umetnica Mihaela Šaričeva. Rojena je bila v hrv. Bjelovaru. Po prvi svetovni vojni jo je za slovensko gledališče pridobil Hinko Nučič. V svojem dolgoletnem dramskem življenju je ustvarila nad 180 klasičnih dramskih likov.

Zavod za radio in televizijo v Ljubljani je v letu 1965 oddajal 12.700 ur radijskega in 1.139 televizijskega programa, za kar je porabil več milijard dinarjev. Radijski program so oddajali iz Ljubljane in obeh relejnih postaj Koper in Maribor. Najdražji program na radiu so mladinske oddaje, na televiziji pa dnevnik. V radijskem glasbenem programu je oddajanje domače produkcije 7 do 12-krat dražje od tuje.

Umrli so. V Ljubljani: Drago Binder, upok., Josip Žnidaršič, poštni upok., Ciril Saje, Dominik Orel, Jožefa Toff roj. Romich, Ladislav Dolinšek, Zvonka Poje roj. Majdič, Franc Gosar, tesarski delovodja v p., Tomo Pogačar, Pavle Jenko roj. Černe in Edvard Kržan, nik roj. Kladnik, Cecilija Copoč, Marija Vera Veršec, Marija Kržišnik, Ana Srčupok. v Straži pri Novem mestu, Anton Ajdič v Trebnjem, Jože Poreber, vodja vodovodnega obrata v Novem mestu, Stane Tome, upok. elektrarne v Medvodah, Anton Zajc v Loški vasi pri Dol. toplicah, Jožefa Nachtigal roj. Gašper v Novem mestu, Anton Rutar, računovodja gradb. podjetja Posočje v Tolminu, Janez Podobnik v Črnučah, Roža Kralj roj. Dimc, gostilničarka v Ihanu, Marija Sušnik roj. Pečar v Sevnici, Vlasta Kenda roj. Tresoglav na Jesenicah, Marijana Janc roj. Kokalj v Seničnem, France Schweiger, v. sodni oficial v p. v Ribnici, Andrej Jenko v Goričanah, Srečko Šavli v Tolminu, Frančiška Fink roj. Globokar v Znojilah in Rudolf Princ, elektromonter v Sežani.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Sprejem v škofov zavod

Novi gojenci naj se tu priglasijo:

1. Za osnovno šolo (6. in 5. razred) do 30. navembra.

2. Za 1. razred gimnazije do 20. novembra. Prineso naj te dokumente: a) Certificado de sexto grado, b) Cédula de identidad, c) Libreta sanitaria (moreš dobiti na Saavedra 15, Bs. Aires, blizu Once), d) Certificado de nacimiento.

3. Za ostale razrede gimnazije po počitnicah prve dni marca.

Na naslov: Colegio Esloveno, Rivadavia 234, Adrogué, F. G. R. (Bs. As.)

Osebne vesti

Poroki. Poročila sta se dne 1. oktobra gdč. Majda Boltežar in Jorge Osar Ideaces. Poročni obred je opravil nevestin stric kaplan g. Matija Borštnar v župni cerkvi sv. Rite v Boulogne. Za priči sta bila nevesti njen oče Ivan Boltežar, ženinu pa njegova mati ga. Ramisnida Ideaces. — V Mendozi sta pa 3. oktobra sklenila zakonsko zvezo gdč. prof. Cvetka Grintal in arh. Božidar Bajuk. Poročil ju je lazarist g. Ivan Jeretina, brat nevestine matere. Mladima paroma želimo ob vstopu v novo življenje obilo sreče in božjega blagoslova.

Družinska sreča. V družini Blaža Smogljen in njegove žene ge. Kristine roj. Mivšek se je rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime Rihard Anton. Za botra sta bila Enrique Martinez in Silva Mivšek. — Družino Franca Vitrih in njegove žene ge. Ančke roj. Seljak je pa razveselila hčerka. Krstil jo je na ime Monika-Marija g. France Urbanija. Za botra sta pa bila Vladi in Janez Brula. Srečnima družinama naše čestitke.

SLOBODNA HRVATSKA O VAUHNIKOVI NEVIDNI FRONTI

„Slobodna Hrvatska", ki jo izdajajo v Buenos Airesu pristaši HSS v štev. 18-19 za oktober in november obširno piše o knjigi Vladimirja Vahnika NEVIDNA FRONTA.

Vauhnika smatra za enega najbolj sposobnih generalštabnih častnikov predvojne Jugoslavije. Pisec članka zlasti poudarja, da je Vahnika smatrati za verodostojno pričo dogodkov, ki jih opisuje. To verodostojnost mu predvsem daje njegova objektivnost. Vauhnik namreč v svoji knjigi odkrito priznava in ugotavlja slabe strani v srbskem političnem in vojaškem vodstvu Jugoslavije, četudi je zagovornik Jugoslavije.

Nato list citira cele odstavke iz Vauhnikove knjige. Predvsem tiste, ki se nanašajo na puč 27. marca.

Slovensko slavje v Berazateguiju

V nedeljo, 16. t. m., so v Berazateguiu slavili prvo obletnico obstoja Slovenskega doma v tamkajšnjem slovenskem naselju.

Ob zvokih argentinske in slovenske narodne himne sta se dvignili na drogu argentinska in slovenska zastava, ki sta zavihrali v prijetnem vetru ob krasnem sončnem dnevu. Sv. mašo je daroval g direktor msgr. Anton Orehar ob asistenci g. Jožeta Guština, kateheta slovenskega šolskega tečaja v Berazateguiu Msgr. Orehar je imel lepo pridigo posvečeno praznovanju materinskega dne kateremu je bila namenjena tudi vsa slovesnost prve obletnice doma.

Po sv. maši je napovedovalec g. Ivan Korošec pozdravil navzoče predstavnike slovenskih domov in organizacij iz Vel. Buenos Airesa ter se zahvalil za pozdrave, ki jih je poslal k praznovanju tajnik NO g. Miloš Stare, nakar je predsednik doma g. Jože Vidmar v svojem govoru poudaril misli: „Naš dom v Berazategui ne obstoja samo eno leto, kot bi kdo sodil po prvi obletnici blagoslovitve. Dolgo smo odlašali in se kar nismo mogli odločiti, da bi se predstavili pred vso slovensko skupnostjo... Ne moremo vam pokazati ničesar, kar bi drugi domovi ne imeli v večjem obsegu Vse je bolj preprosto in majhno, kakor je številčno majhna skupina, ki ga je ustanovila, zgradila in ki se udejstvuje v tem našem domu... Vendar pa Benjamin slovenskih domov ni majhen v vseh ozirih, kajti velik, močen in trdno zasidran je slovenski in krščanski duh v njegovih članih. Vsak član našega doma je in mora biti prava trdnjava slovenstva in krščanstva, če hočemo ubraniti naštetih razkrajalnih vplivov nas in našo mladino. Brez prave in žive slovenske miselnosti tako majhna skupina ne bi bila zmožna tolikih žrtev za ustvaritev in vzdrževanje tega našega doma

Nikakor ne bi bilo opravičljivo in pošteno, da bi mi Slovenci, ki smo prisiljeno zapustiti našo Slovenijo, pretrgali tradicijo našega rodu, da bi se idejno odtujili naši domovini, naši kulturi, našemu jeziku in običajem. To se ni smelo zgoditi in se ni zgodilo... Tukaj, v teh naših slovenskih domovih naj naša mladina spoznava slovensko miselnost, zgodovino in kulturo, naš materinski jezik in prepeva slovenske pesmi... Zavedati se moramo, da je vsak slovenski dom nekaka miniatura celotne Slovenije. S spoštovanjem in resnostjo stopajmo na ta slovenska tla v tujini in drug drugega podpirajmo, da bomo dosegli cilj, ki smo si ga zastavili, in Bog naj nam pomaga!"

Burno ploskanje je potrdilo govornikov poziv. Nato je predsednica berazateške dekliške organizacije gdč. Lučka Šterbenc v imenu berazateške mladine pozdravila goste in ugotovila: „Ko smo se pred desetimi leti prvič zbrali v slovenski šoli, nas je bila peščica otrok Ko smo po nekaj letih zapustili šolske klopi, smo se znašli pred novim in večjim problemom: kam bomo sedaj šli? Kje se zbirali? Kaj delali? Da bi slovenski duh ohranjali, smo se dekleta s pomočjo ge. Koroščeve organizirala. Dela je veliko, delavcev je pa malo. Toda, iz slabotnega drevesa, ki je bilo posajeno pred desetimi leti, sicer počasi, pa vendar raste močno drevo, ki v svoji senci nudi zdravo zabavo vsem, ki jo iščejo in želijo. Z velikim veseljem pozdravljamo danes v naši sredi naše nove prijatelje in prijateljice, ki ne nazadnje tudi po naši krivdi niso vedeli za nas."

Govornica se je nato spomnila naših mater in se jim zahvalila z besedami: „Vaš dan je naš praznik in to najlepši v letu. Prosim Vsemogočnega, naj vam povrne to, kar vé v veliki meri delite svojim otrokom. Hvala tebi, ljuba mati in Bog te živi še mnogo, mnogo let!" je vzkliknila Lučka Šterbenc za vse poslušalce našim materam.

Popoldanski spored je bil sestavljen iz devetih točk. Iz Ramos Mejíe in iz Morona so se pripeljala nastopajoča dekleta iz Slomškovega doma in s Pristave, prva pod vodstvom ge, Eme Blejčeve, druga pa kot pevski zbor pod dirigentstvom ge. Marije Geržiničeve.

Spored se je začel s petjem berazateškega okteta, ki ga vodi dirigent g. Jože Omahna, in ki je znan ter uživa sloves tudi med argentinsko javnostjo. Odpel je pesmi Naša mlada leta, Za židano voljo in Vigred. V drugi pesmi je Nevenka Vidmar imela solo napev. Sledila je simbolična vaja štirih deklic iz Berazateguija, nato pa rajalni nastop petih deklet iz Slomškovega doma na napev Kje prijazne ste višave.

Kot četrta točka je moronski pevski zbor pod vodstvom ge. Marije Geržiničeve zapel venček slovenskih pesmi, nakar je berazateški fant Rudi Dolenc s spremljavo kitare zapel tri vesele popevke. Sledil je folklorni ples otrok iz Slomškovega doma pod vodstvom ge. Eme Blejčeve, nato pa je pred občinstvo stopil slavnostni govornik praznovanja materinskega dne g. dr. Stanko Kociper, ki je v svojem lepem slavospevu materam in posebej slovenskim materam podal naslednje misli:

„Mati je začetek našega življenja, začetek naše poti. Popotnik se poklonim spominu slovenske matere. Moramo pasti na kolena in se pokrižati z največjo pobožnostjo pred našimi slovenskimi materami. Naša slovenska mati je bila žrtev, zaradi katere smo danes Slovenci lahko tudi tu v Berazateguiju. Ko nam je dala križ na čelo, je prevzela križ nase, da smo lahko ostali Slovenci... Slovenci smo za dajanja daril nerodni ljudje. Mi ne znamo prinašati daril materam, ki stanejo tisoče. Slovenci nismo farizeji in ne kot farizeji danes proslavljamo materinski dan. Nekateri izmed nas imajo še matere žive. Vsi, ki jih imate, padite na kolena in se zahvalite Vsemogočnemu za to. Ni večjega na svetu, kakor je mati. Lahko se naučimo tujih jezikov, zasedamo v tujini visoka mesta, toda naš značaj, zaradi naših mater, ostaja slovenski. In ker Slovenci nikdar nismo bili farizeji, bo vsak Slovenec danes čestital iz srca svoji materi: Bog te živi! In če nima matere več žive, bo sklenil v svojem srcu molitev za našo, slovensko mater."

Slavospev materam je občinstvo močno dojelo ter je govornika nagradilo z dolgotrajnim odobravanjem.

Berazateški oktet je nato odpel Mica izpod brega, Nmav čez izaro ter Iz stolpa sem, v kateri je Jelka Pucko imela solo napev, v duetu pa sta nastopili Nevenka Vidmar in Olga Omahna. Za zaključek sporeda so berazateška dekleta pod vodstvom ge. Betke Maček-Vitrihove izvedle rajalni prizor Slovenske matere ob zibelki. Komaj dva meseca stara Monika Vitrih je mirna odigrala svojo vlogo slovenskega deteta v zibeli.

Vse točke so bile izvedene z vso pozornostjo in izurjenostjo, pevci so bili z glasovi in ubranostjo na višini, tako da je treba dirigentom in vodstvu posameznih skupin ter nastopajoči mladini sami k uspešni in lepi proslavi materinskega dne in prve obletnice Slovenskega doma v Berazategui resnično čestitati.

V prosti zabavi, ob dobro založeni kuhinji in baru, z okusno pripravljenimi jedili in dobro pijačo ter srečolovom je vsem gostom, ki se jih je za popoldansko prireditev nabralo iz vseh krajev Velikega Buenos Airesa lepo število, lep nedeljski dan prav hitro minil. Prijaznost prirediteljev in prikupnost doma in zelenega, senčnatega prostora za njim sta mnoge goste pripravila do sklepa, da bodo ob prvi priliki spet odšli na obisk v Slov. dom v Berazateguí. pf

Vsak teden ena

SLOVENSKA ZASTAVA

Mirko Kunčič

Mavrico pisano sklatil
si je z neba naš rod,
ko je oznanjala zarjo
novega dne mu na pot.

Bela je, modra, rdeča,
našemu rodu svetinja,
v vetru drhti kakor plamen,
vsa nas na dom spominja.

Janez Jalen 16

Trop brez zvoncev

Povest

Za pol lučaja kamna od stanu se je Peter še enkrat obrnil: „Jerček! Skoraj bi ti pozabil povedati."

„Kaj pa?" je bila Jerca radovedna.

„Da ima Kranberger nekaj le prav."

„Le kaj."

„Da si ti najgorša planšarica v vseh bohinjskih planinah."

„O, ti," se je zasmejala Jerca in mu požugala.

Peter je pa že hitel po stezi proti Ozebniku. Do doma tisti dan ni prišel. Zaril se je na Vogarju v seno v Znojevem seniku. Zaspal je, da bi ga tudi strel ne zbudil.

V samotnem stanu na Ovčariji je pa Tkalčeva Jerca bedela pozno v noč. Molitev je pela. Pri marsikakšnem očenašu se je spomnila tudi lovca Petra. Nazadnje jo je celo zaskrbelo, da morebiti ne dela prav. Preveč živo je videla v somraku pojemajočega ognja njegov obraz.

Vriskajoči psi

Slane so oparile drevje. Listje se je hitro obletelo. Zajec, ki se je bil neprestanemu pošumevanju umaknil iz goščav v strnišča in pod grmovje na pašnikih in senožetih, je odšel na svoja stara ležišča. Spet se je mogel zanesti tudi v goščavah na svoje uho. Zemlja je premrznila in živina je pozno odhajala na pašo. H koncu breje krave so bile pa že vse privezane k jaslim. Pokladali so jim samo suho mrvo, da bi od premrzle sveže ne izvrgle. V rebrih za vasmi so se čimdalje bolj pogosto vriskajoče oglašali psi, vmes pa so rezko pokale puške. Novega lovca, Hribarjevega Petra, so tudi vabili na pogone, pa se je vselej izgovoril. Ni še premogel puške na zrna. S svojo staro enocevko, ki se je še od spredaj nabijala, ga je pa bilo sram pokazati se v lovski družčini.

Leto je mimogrede zašlo v advent K zorni maši je vsako jutro prišlo skoraj polna cerkev ljudi. Prve dni niso kazali kaj prida vneme. Pa jih je na Šmaren župnik Matija po bohinjsko prijel. Ni jih spomnil, naj skušajo čez poletje zamujene nedeljske maše, h katerim jim je bilo s planin predaleč, nadomestiti pozimi v delavnikih. Ne. Mirno, kakor vselej, jim je prebral skrivnostne besede iz knjige Modrosti, da ni še bilo brezen, ko je bila Brezmadežna že spočeta, tudi studenci voda še niso izvirali tudi gore s silno težo še niso stale. In da kdor Njo najde, najde življenje in prejme zveličanje od Gospoda. In iz Lukeževega evangelija jim je bral o oznanjenju, kako je angel prišel k Njej in rekel: „Češčena, milosti polna! Gospod je s teboj, blažena si med ženami." Župnik je zaprl evangeljsko knjigo, ni je pa odložil iz rok. Odkašljal se je, srepo pogledal po cerkvi in s poudarkom povedal: „Danes ne bom pridigoval, tisti naj pridiguje, ki je zunaj na durih nabit. Amen." Gospod Matija je obmolknil, odmolil, podelil blagoslov in odšel s prižnice.

Po cerkvi je zavrelo. Pridige nihče ni razumel. Le cerkovnik Fronc, ki je pobiral v pušico, se je grizel pod brki v ustnice, da mu ni ušel smeh. Pravkar je bil, kakor mu je gospod ukazal, na obeh duri nabil enako popisan list. Vsi so vedeli, da nekaj ni prav. Le kaj bi utegnilo biti narobe?

Po zadnji maši dolgo niso mogli iz cerkve. Je pri obeh izhodih nastala gneča. Hotel je pa vsak na lastne oči prebrati na durih napis, ki je molče pridigoval:

PRELJUBI KRISTJAN!
ČE LE MOREŠ,
HODI K MAŠI VSAK DAN.

Nekateri so se muzali, drugi so se čutili prizadete. Zaleglo je pa vsem. Drugo jutro pri zornicah se je župnik Matija zadovoljno smehljal polni cerkvi: „Pa sem jih spet zavrnil na pravo pašo, moje preljube Bohinjce."

Do lista, nabitega na velikih durih, sta se bila na Šmaren Hribarjev Peter in Tkalčeva Jerca pririnila nevede oba hkrati. Gneča ji je bila pritisnila drugega ob drugega. „Kam tiščiš," si je nejevoljna skušala narediti Jerca s komolcem več prostora. „Tok nikar mi reber ne polomi," se je zasmejal tik razhudenega dekliča ogorceli lovec. „O, Peter. Ali si ti," se je ozrla Jerca. Pa že se je spomnila, da se je pokazal preveč prijazno. Saj zavoljo nje same bi bilo kar prav. Le vse polno ljudi je stalo naokrog. Kar brž bi kdo utegnil napak misliti. Jerca je zardela. Dobro, da je bilo še dokaj mračno. Kljub temu je hotela zabrisati izgovorjene besede. Pritrdila je napisu: „Kar prav nas prijemljejo gospod zaradi maše." Preden je Peter utegnil odgovoriti, se je Jerca že pomešala med ljudi. „Le kaj jo je pičilo tako neutegoma?" je pomislil Peter in si tudi sam pomagal iz gneče. Obstal je pri lovcih ob zidu na vrhu stopnic. Nekateri so kadili, drugim se je v jutrnjem mrazu videla sapa, kakor bi puhali dim.

Škantarjev Tomaž je po naročilu najemnikov vabil poklicne lovce na velike skupne pogone na Spodnjo in Zgornjo dolino od Korit čez Ščavnico in Rudnico in po obojih senožetih. „Da te ne bo spet manjkalo," je pogledal Petra, kakor bi ukazal. Peter stricu ni mogel ugovarjati. Vpričo vseh je obljubil, da pride.

Zarja je pordečila oblake in zasnežene vrhove gora. Ljudje so se razšli izpred cerkve. Hribarjevega Petra sta spremljala proti domu skaljeno misel na Tkalčevo Jerco in pa skrb, kje naj dobi do velikega pogona poklicnemu lovcu primerno puško. Spomnil se je, da ima Vencelj na Bistrici polno stojalo lovskih pušk. Morebiti mu posodi katero. Popoldne stopi do njega.

Izza Jelovce je vzšlo sonce. Bilo je veliko in ni slepilo. Mirno je mogel Peter gledati vanj. Grelo pa ni nič.

Na Bistrici so minile pete litanije. K blagoslovu so fantje dolgo pritrkavali. Bronasti glasovi so se razlivali preko lesenih streh. Pribrneli so tudi v prostorno sobo v gradu in predramili višjega gozdarja Venceljna Hrubečko Ob gorko zakurjeni peči je bil po kosilu zadremal. Na široko je zazehal, počasi vstal in se pretegnil. Pomencal si je oči, navihal brke in pogladil brado. Spomnil se je bil sinočnjega večera. Preživel ga je bil v gostilni „Pri mostu". V veseli družčini, tudi žandar Kranberger je bil vmes, so si pripovedovali, kako znajo Bohinjci svoje prepovedane love skriti in tajiti. Najbolj všeč mu je bil tisti, ki pred sodnikom kar nič ni hotel govoriti. Bil je oproščen. Ko so ga vprašali, kako je opravil, se je pohvalil: „Tiha beseda je zmogla." Kranberger je molčal, kakor bi bil sam prizadet. Pil je malo več, kakor je imel navado. Domov grede je pa Venceljnu povedal, kako je bil njega Hribarjev Peter že dvakrat sparil, v Ukancu in na Ovčariji. Pa da mu bo že še vrnil. Vencelj se je skoraj na glas zasmejal: „Tri sto kosmatih medvedov. Je že res, da mi je bil fant vedno všeč. Da jih pa ima Peter toliko za ušesi, bi mu pa ne bil prisodil. Kranberger je pa neumen voliček. Kakor kaže, ga bo Hribarjev Peter učil voziti. Če se mi ponudi priložnost, ga mu bom pomagal navezati v jarem in napreči v ojnice. Mu že pokaževa zganjati tujčestno v Bohinju."

Na obilen kup žerjavice je znova naložil za grmado visoko polen: „In če bi bila za vse drugo naša gozdarska služba za nič, je dobra zato, ker drv nič ni škoda. Posebno v Bohinju ne, ko so tako daleč od sveta." Natlačil si je najdaljšo pipo in si jo z živim ogorkom prižgal. S police je pa vzel Brehma, nemško pisano knjigo o življenju živali, zvezek o martinčkih, kuščarjih in kačah. Bral je o njih in gledal naslikane, kakor bi mu bilo dolgčas po živih, ki jih že zgodnje jeseni ni nič več videl. Poskrili so se bili v zemljo in otrpnili: „Hm." Pljunil je v žaganje in potlačil s prstom tleči tobak: „Čez poletje pa moram res dognati, koliko zvrst martinčkov in zelencev se sonči po ograjnih zidovih okrog vasi in po gorah okrog Triglava."

(Nadaljevanje prihodnjič)

SLOVENCI PO SVETU

URUGUAY

V naši majhni slovenski izseljenski skupini v Montevideu smo imeli v nedeljo, 25. septembra, veselo nedeljo, t. j. dogodek, ki je vreden, da o njem napišemo vsaj nekaj besed.

Kakor je znano, nimamo svojega izseljenskega duhovnika, odkar nam je umrl g. David Doktorič. Le sem pa tja je bila slučajno kakšna slovenska maša.

V soboto in nedeljo, t. j. 24. in 25. septembra, nas je obiskal po družinah in v nedeljo ob petih popoldne daroval sv. mašo v slovenskem jeziku msgr. Anton Orehar, ki je prav zato prišel iz Argentine.

Po zaslugi g. Franca Makovca in pa tudi Luka Milharčiča, ki sta se potrudila, da bi se nas zbralo čim več, lahko rečemo, da smo bili zelo zadovoljni, kajti nismo mislili, da bi se nas moglo v sedanjih prilikah zbrati toliko...

Sv. maša je bila v kapeli sester Srca Marijinega, kjer delujejo kar 4 sestre — Slovenke kot učiteljice oz. profesorice pri vzgoji okoli 800 deklic in deklet iz Montevidea. Z njihovo pomočjo smo vsi prepevali lepe slovenske in domače mašne pesmi, tako kot včasih doma.

Msgr. Orehar je v pridigi vse opozarjal na dolžnost, da ohranimo in poživimo vero in jo posredujemo svojim otrokom, da govorimo slovensko v naših družinah, da bodimo dobri sosedje, dobri do države, v kateri živimo in zlasti naj skrbimo za dobro in višjo izobrazbo otrok. Na koncu je obljubil, da bo storil vse, da bomo imeli vsaj vsake tri mesece slovensko sv. mašo.

Nato je bil sestanek v sosednji dvorani, kjer je najpreje msgr. Orehar govoril o slov. izseljencih po svetu, katerih centre je lansko leto obiskal. Res si nismo predstavljali, da nas je toliko Slovencev po svetu.

Medtem je prispel še č. g. Štefan Novak, župnik iz mesta Banfield pri Bs. Airesu, s katerim smo imeli potem prisrčne razgovore.

Nato pa nam je g. Luka Milharčič predvajal lepe slike iz Slovenije in Evrope ter posredoval domačo glasbo.

VESTNIK SFZ

12. oktobra so na Pristavi v Moronu tekmovali naraščajniki v nogometu.

Vsaka tekma je trajala pol ure, tako da je vsako moštvo igralo z vsemi ostalimi.

Moštvo iz Slovenske vasi si je po napeti zadnji tekmi z Ramos Mejío s tremi zmagami osvojilo prvo mesto.

Po pet golov sta zabila Mažgon K. (Sv) in Zupan H. (RM), sledita s tremi Telič L. (RM) in Kopač M. (M).

Končna lestvica je sledeča:

	i	d	i	z	zg	pg	T
Slovenska vas	3	3	—	—	8	2	6
Ramos Mejía	3	1	1	1	8	6	3
San Justo	3	1	—	2	4	10	2
Morón	3	—	1	2	4	6	1

i : igranih, d : dobljenih, i : izenačenih, z : zgubljenih, zg : zabitih golov, pg : prejetih golov, T : točk.

Za pokal „Naraščajnikov 1966" ostaja še tekmovanje v odbojki, ki se bo vršilo v San Martinu. Datum bo pravočasno objavljen. Na delo pa že sedaj!

OBVESTILA

Sobota, 22. oktobra:

Slovenska hiša ob 20. Gheon: Tri modrosti starega Wanga.

Slomškov dom: ob 18 materinska proslava šolskega tečaja.

Sestanek SKADa v Slovenski hiši ob 19. Predavanje g. dr. Gogale „Znanost in vera" 2. del.

Naš dom, San Justo, družinsko družabna prireditev, Začetek ob 21.

Nedelja, 23. oktobra:

Slomškov dom: Po sv. maši sestanek SDO.

V Slovenski hiši po maši občni zbor Zedinjene Slovenije.

Slovenska hiša ob 17. Gheon: Tri modrosti starega Wanga.

Sreda, 26. oktobra:

V Slovenski hiši ob 19.30 seja učiteljskega sveta MOZS. Pred njo ob 19 maša za pok. Antona Kovača.

Sobota, 29. oktobra:

Skupna proslava narodnega praznika odbornikov vseh organizacij, ustanov in domov, vzgojiteljev slov. mladine in predavateljev v naših organizacijah v Slovenski hiši.

Nedelja, 30. oktobra:

Proslava praznika Kristusa Kralja v Slovenski hiši ob 16.

SPOROČILO SLOV. SRED. TEČAJA

Pouk bo zaključen v soboto, 29. oktobra 1966.

Izpiti bodo v soboto 5. nov. 1966.

Dopoldne ob 10: v Slov. hiši za 1. let.

Popoldne ob 15: istotam, za 2., 3. in 4. letnik;

v Lanusu za tamošnji 1. in 2. letnik.

Popravljalni izpiti bodo marca 1967 pred vpisovanjem za prihodnje leto.

Razdeljevanje spričeval bo v soboto, 19. novembra v Slovenski hiši:

ob 17: roditeljski sestanek in razgovor med starši in profesorji;

ob 17,30: izročitev spričeval v dvorani ob navzočnosti staršev in profesorskega zbora,

Dijaki, ki bodo imeli popravne izpite, bodo prejeli spričevala po opravljenih izpitih.

Dr. FRANC KNAVS
ODVETNIK
Lavalle 1230, p. 12, of. 2. Capital
T. E. 35-2271
Uradne ure 17—20
Na telefonu tudi dopoldne (10—12)

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V BUENOS AIRESU

HENRI GHEON

TRI MODROSTI STAREGA WANGA

DRAMA V ŠTIRIH DEJANJIH
REŽIJA: MAKS BORŠTNIK
SCENA: FRIDO BEZNIK

Predstavi:
SOBOTA, 22. 10. OB 20 — MISIJONSKA NEDELJA, 23. 10. OB 17
DVORANA SLOVENSKE HIŠE, RAMON FALCON 4158, BE. Aires

Naš dom v San Justu

SLOVENSKA MLADINA VABI NA VELIKO POMLADNO

DRUŽINSKO DRUŽABNO PRIREDITEV

v soboto, 22. oktobra ob 21 Okolje vsemirsko

Sodeluje orkester Edelweiss - Planika

Vsi Slovenci v Vel. Buenos Airesu bomo v SOBOTO, 5. NOVEMBRA ob 20.30 slovesno proslavili

SLOVENSKI NARODNI PRAZNIK
29. OKTOBER
ki bo odslej naprej tudi
DAN SLOVENSKE ZASTAVE

Proslavo letos organizira za vso slovensko demokratsko skupnost

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

ki pripravlja svečano akademijo z izbranimi točkami, med katerimi bo izvirna uprizoritev Prešernove Lepe Vide

Mladinski dan

na Pristavi v Moronu v nedeljo, 6. novembra. Dopoldne sv. maša. Popoldanski program se začne ob 3.

LAGO HOTEL
VILLA RUMIPAL - CORDOBA
Calamuchita

potrebuje za turistično sezono od začetka decembra do konca marca naslednje osebje: izučenega kuharja, 2 postrežnici, 2 delavca. Lahko sta ena ali dve slovenski družini.
Ponudbe poslati priporočeno na gornji naslov

Simon Rajer
uradni prevajalec
Uruguay 743, 5. nadstr., pis. 506
9—12 15—18
Pravljice tudi na ploščah in diapozitivih

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69-9503
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
Concesión N° 3224
TARIFA REDUCIDA

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 910.387

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1966: za Argentino $ 1.400,—. Pri pošiljanju po pošti doplačilo $ 100,—. Za ZDA in Kanado: 12 dolarjev za pošiljanje z letalsko pošto, in 8 dolarjev za pošiljanje z navadno pošto.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T.E. 33-7213

JAVNI NOTAR
Francisco Raúl Cascante
Escribano Público
Pta. baja, ofic. 2
Cangallo 1642 Buenos Aires
T. E. 35-8827

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Borci in prijatelji!

V nedeljo, dne 30. oktobra 1966 bomo praznovali

DESETLETNICO USTANOVITVE DRUŠTVA in PRVEGA TABORA

v Ateneo Don Bosco, Ramos Mejía.

Slavnostno zborovanje bomo začeli s sv. mašo ob 10,30
Borci, ta dan naj bo naš praznik.
Pričakujemo Vas s svojimi družinami.
Po proslavi skupen asado.

Starešinstvo DSPB Tabor

JUGOSLOVANSKO SOKOLSTVO — OSREDNJI ODBOR ZA OBNOVO

„SOKOLSKI ZBORNIK 1863—1963"

je izšel. Napisali so ga znani sokolski delavci in pisatelji. To pomembno knjigo lahko sedaj naroči vsakdo, ki se hoče seznaniti z delom, slavo in trpljenjem jugoslovanskega in vseslovanskega sokolstva.
Knjiga je izdana za stoletnico jugoslovanskega sokolstva, je lepo vezana ter ima plastificiran ovitek v barvah. Obsega 350 strani in ima nad 90 zgodovinskih slik.
Stane $ 960.—

Naročila pošiljati na naslov:
Franjo Holy, Julian Alvarez 2565, Buenos Aires, Argentina

DENAR V NOGAVICI ALI POD BLAZINO JE MRTEV, NE PRINAŠA OBRESTI. NALOŽITE GA RAJŠI V SLOVENSKI HRANILNICI — BME. MITRE 97 — RAMOS MEJIA — T. E. 658-6574 — URADNE URE OB SOBOTAH OD 16—20 in OB TORKIH OD 18—20.

NAŠI Urejuje: MARTIN MIZERIT

MLADINI

Leto III. Štev. 21

LUKEC GODUJE.

Saj je Lukec drugače dobrega srca. A to pot bi ga „bogastvo", ki ga je res skoraj nepričakovano dobil, skoraj pokvarilo. No, tako je bilo:

Lukec je godoval. Pa ga je botrček obiskal, mu voščil h godu in mu prinesel poleg drugega tudi precejšen zavitek samih „dobrot".

Ko je botrček odšel, je Lukec začel mrzlično razvijati zavitek. Pred Lukcem so se zableščali bonboni, zaviti v srebrne in zlate papirčke, čokolade in podobne reči. Kajpak so se bratci in sestrice zgrnili okrog Lukca in s skoraj izbuljenimi očmi občudovali botrčkova darila. Pa se je oglasila mama:

„No, nagledali ste se že. Zdaj bomo nekaj razdelili, ostalo pa spravili za drugič. Vsega itak ne morete pojesti naenkrat."

Tedaj se je pa Lukec upri: „Nak! To je moje! Saj je botrček prinesel meni!"

Začudeno ga je mama pogledala: „No, seveda. Botrček je prinesel tebi. A saj veš, kako je pri nas. Kar dobi eden, deli med vse!"

Lukec pa ni bil nič kaj zadovoljen s tem. „Godel" je, da je darilo njegovo in samo njegovo.

„Prav," je rekla mama in porinila zavitek pred Lukca, „pa naj bo tvoje." in je odšla. Tudi bratci in sestrice so se odmaknili in pustili Lukca samega.

Lukec je bil spočetka zadovoljen. „Kar sam bom pojedel vse," si je dejal. A še predno se je lotil sladkarij, ga je že začela peči vest. Sladki bomboni in čokolade ga niso več mikale. Vabil je k sebi bratce in sestrice, a se še zmenili niso zanj. „Kar sam pojej!" mu je zabrusil Janez. Lukcu ni kazalo drugega: vzel je zavitek in ga odnesel mami. „Pa razdelite tako, kakor ste delali do sedaj," ji je dejal skesano.

„Vidiš, tako je prav," je rekla mama. „Drugič pa ne bodi tako lakoten!"

Mirko Kunčič:

OČETOVA NAGAJIVKA

„Kam, očka, zčaj je sonček
izginil kot balonček?"

— Za goro šel je spat
tja v svoj kristalni grad.

„Kako pa more spati
ob lučki svoji zlati?"

— Zaziblje noč ga v sanje;
a ko spet novi dan je,
pogleda na ta svet —
če še živi naš ded.

Veselo se zasmeje,
ko ptiček drobni z veje
v pozdrav lepo zapoje.

„In kaj stori potem?"
— Potem? Aha, že vem! —

Potem pa še, seveda,
skoz okence pogleda
na posteljico belo,
zakliče neveselo:

„Hej, vstani že, zaspanček,
ti leni, leni Jančck!"

Fran Milčinski

Premalo zemlje in preveč

(Nadaljevanje in konec.)

Bolj mrtev ko živ sede kmet na grob in se prekriža. Kar začuje tudi pod seboj iz zemlje glas: „Živec, debelec, kaj sediš na moji strehi?"

Kmet je zatrepetal: „Sveti Šentjanž, samo to noč me še obvaruj. Saj vem, da sem hud grešnik."

Iz groba pa se je zopet oglasilo: „Živec, debelec, ali si mutast? Kdo si, kaj delaš na moji strehi? Govori, da mi ne bo treba vstati in iti gledat!"

Kmet zdrkne z groba, poklekne ob njem in trepetaje reče: „Jaz sem, jaz — krščanski človek sem; zašel sem, nemara sem preveč pil. Bog mi odpusti ta greh! Pri gosposki sem bil po opravkih zaradi zelnika, ki mi ga sosed noče zlepa dati."

„Ti si, ti? Zdaj te poznam! Glej, glej, premalo imaš sveta, praviš, in se boš še pravdal zanj!" Tako se je zopet oglasilo iz groba in zraven še čuden krohot, kakor da bi kdo iztresal grah. „Revež si, revež, in meni se smiliš. Jaz sem bil tudi tak. Nikdar mi ni bilo dovolj zemlje! Zdaj, zdaj je imam pa dovolj. Preveč je imam, v usta mi sili, v nos in v ušesa. Veš kaj, kmet, ti imaš premalo zemlje, jaz je imam preveč: dajva, menjajva!"

In kmet je čutil, kako se pod njim dviga grob, in prešine ga smrtni strah. Tačas je udarilo v zvoniku eno in kakor na mah je po grobeh vse utihnilo.

Ko je šel zjutraj grobokop dan zvonit, je našel kmeta nezavestnega ob grobu. Prenesli so ga domov in le počasi je okreval. Lasje pa so mu bili tisto noč osiveli.

Z revnim sosedom pa se je pobotal in je z njim delil svoje bogastvo.

PISAN DROBIŽ

To pa ni težko!

Ima liste, ni drevo;
ima hrbet, ni teló;
brž ugani, kaj je to?

*

Dve okenci, skoz nju se v svet oziraš;
odpiraš zjutraj ju, zvečer zapiraš.

Boš znal?

Vodoravno in navpično boš bral enako, če namesto črtic napišeš prave črke besed, ki pomenijo:

— — — — — plava po nebu
— — — — — se naredi po dežju
— — — — — je del roke
— — — — — je glavno mesto Grčije
— — — — — rabimo, da v njem kuhamo.

Pa še ena

Samoraslo je drevo,
na drevesu dvanajst vej,
vsaka veja štiri gnezda,
v vsakem gnezdu sedem ptičic,
vsaka zna štiriindvajset pesemic.

Rešitev uganke v prihodnji številki.

NAŠI PREGOVORI — O DELU

Delo pridnih rok blagoslavlja Bog.
Kdor ne dela, naj tudi ne je.
Brez dela ni jela.
Delo beli jelo.

Rešene uganke iz 20. številke:

Zlogovnica: čeveli, angel, sir, jelka, Eva, zlasti, leto, Aron, tat, oltar — Čas je zlato. — **Ali veš, kaj je to?** led.